

Saksframlegg

Referanse

Saksgang:

Styre	Møtedato
Styret Pasientreiser HF	9/12/2021

SAK NR 52-2021**Budsjett 2022****Forslag til vedtak:**

1. Styret godkjenner fremlagte forslag til driftsbudsjett med driftsinntekter på 214,2 millioner kroner eksklusiv deflator for 2022.
2. Styret godkjenner fremlagte investeringsbudsjett på 24,7 millioner kroner for 2022.

Skien, 2. desember 2021

Rita Kilvær
Administrerende direktør

1 Hva saken gjelder

Eiers krav og retning gitt i oppdragsdokument, samt økonomisk langtidsplan for perioden 2022 til 2025, jf. styresak 16-2021, ØLP 2022 til 2025, ligger til grunn for foretakets innspill til budsjett 2022. Myndighetenes føringer og målbilde for videreutvikling av foretaket er oppsummert i strategien for Pasientreiser HF, jf. styresak 26-2020, Strategi 2020-2025.

Foreliggende sak er oppdatert med resultatutviklingen i 2021, og konkretiserer hvordan foretaket vil disponere budsjett 2022 for å sikre leveranser og samtidig bidra til utvikling i samsvar med de mål, rammer og krav som er gitt av eier. Den pågående koronasituasjonen fører til stor usikkerhet knyttet til inngang og utvikling i produksjonsoppgavene. Budsjettet legger til grunn tilnærmet normal utvikling i driften, men noe lavere pasientreise-aktivitet enn siste normalår 2019.

- *Det er innarbeidet 0,5 % effektivisering som følge av avbyråkratiseringsreformen.*
- *Det er budsjettet med et resultat i balanse for 2022.*
- *I budsjettsaken redegjøres det for de drifts- og investeringsporteføljer som er planlagt gjennomført for hvert av tjenesteområdene.*
- *Det er gjort en økonomisk risikovurdering av budsjett 2022.*
- *Likviditetsbehovet er vurdert ut ifra gjeldende svingninger i kontantstrømmen de siste årene og foretaket foreslår å redusere likviditeten med 30 millioner kroner i 2022.*
- *Kostnadsbildet for planleggings og optimaliseringsløsningen er avhengig av prosjektets videre fremdrift, og det er således knyttet usikkerhet til både driftskostnader og investeringskostnader for 2022.*

Foretaket vil motta endelig tilbakemelding på årsbudsjett/inntektsrammer senest 10. desember i henhold til «Årshjul for styring og oppfølging av de regionale helseforetakenes felles eide selskaper».

2 Hovedpunkter

2.1 Målbilder og prioriterte områder

Budsjett 2022 bygger på foretakets målbilde, strategi og forutsetninger i økonomisk langtidsplan 2022-2025. Det er gjort en risikovurdering av sentrale forutsetninger under pkt. 2.3.

Pasientreiser HF skal bidra til at pasientene kommer til og fra behandling og at de som har krav på refusjon for reiseutgifter får det. Brukere, pasienter og pårørende skal oppleve at de mottar tjenester som er tilpasset deres behov og at pasientreisen er integrert i det helhetlige pasientforløpet.

Pasientreiser HF har formulert et målbilde for 2025 der pasientreiseområdet møter dagens utfordringer, samfunnstrendene, samt brukernes forventninger til offentlige tjenester.

Målbilde:

Offentlige tjenester skal fremstå sammenhengende og helhetlige for brukerne, uavhengig av hvilke offentlige virksomheter som tilbyr dem. Pasientreiser må fremstå samlet som én tjeneste til pasienten, og tjenesten skal være integrert i et helhetlig pasientforløp.

Bruker- og samfunnseffekter som foretaket skal levere er:

1. En aktiv og deltakende bruker
2. En enkel pasientreise
3. En tilgjengelig pasientreise
4. En kostnadseffektiv pasientreise

Foretaket vil prioritere utvikling av pasientreiseområdet som bidrar til økt kvalitet, redusert variasjon i tjenesten og tilbud tilpasset brukers behov. Videre er det sentralt å utvikle løsninger som setter bruker i stand til å håndtere sin egen reise i størst mulig grad. Dette vil frigjøre ressurser til de som trenger mer tilrettelagt transport og bidra til en mer kostnadseffektiv tjeneste. Standardiserte arbeidsprosesser, større grad av samordning og samhandling mellom aktørene og gode IKT-løsninger er virkemidler som understøtter dette målbildet.

2.1.1 Reiser med rekvisisjon

Følgende tre fokusområder videreføres i neste års budsjettinnspill:

1. Ny planleggings- og optimaliseringsløsning for pasientreiser
2. Igangsette effektivitets- og kvalitetsfremmende tiltak innen reiser med rekvisisjon
3. Kontinuerlig forbedre og videreutvikle eksisterende prosesser og systemer

Ad. 1. Ny planleggings- og optimaliseringsløsning for pasientreiser (samkjøring)

Det er fem målsettinger for optimaliseringsprosjektet: God systemstøtte, forutsigbarhet og god kvalitet for pasient, reduserte transportkostnader, positive miljøeffekter og bedre forutsetninger for oppgjørskontroll. Prosjektet er for tiden i en kritisk fase, og utfallet de neste månedene vil påvirke budsjettet.

Ad. 2. Igangsette effektivitets- og kvalitetsfremmende tiltak innen reiser med rekvisisjon

Basert på målbildet for virksomhetsområdet har man utredet og prioritert følgende effektiviserings- og kvalitetsfremmende tiltak:

1. Selvbetjeningsløsning
2. Informasjon, tilgjengelighet og brukerstøtte
3. Standardiserte serviceparametere
4. Helhetlig pasientforløp
5. Rekvisisjonsveileder og rekvisisjonspraksis
6. Drosjemarkedet, anbud og avtaler
7. Koordinering av offentlig betalt persontransport
8. Nasjonal løsning og felles retningslinjer for avviksmelding og oppfølging

Styret og eier har besluttet igangsettelse og videre framdrift. Status for pågående og planlagte tiltak er senest behandlet i AD-møte 22. november 2021, sak 127-2021, *Status tiltak som følge av utredning reiser med rekvisisjon*

Den neste fasene i selvbetjeningen (bestille), samt tiltakene brukerstøtte og helhetlig pasientforløp (enklere bestilling EPJ), planlegges å starte i 2022.

Ad. 3: Kontinuerlig forbedre og videreutvikle eksisterende prosesser og systemer
Samtidig med de større utviklingsløpene nevnt over, jobber pasientreisekontorene og Pasientreiser HF kontinuerlig med å forbedre og videreutvikle arbeidsprosesser og systemer.

2.1.2 Reiser uten rekvisisjon

De overordnede føringene i Digital agenda er styrende for tjenesteområdet reiser uten rekvisisjon. Som beskrevet i styresak 26-2020, *Strategi 2020-2025*, innebærer dette en retning mot at rettigheten utløses uten behov for å søke, at pasienten får umiddelbart svar hvis det ikke er behov for bruk av skjønn og at pasienten kan gi informasjon og få svar digitalt.

For å oppnå målene om digital innsendelse- og automatiseringsgrad videreføres pågående prosesser innenfor tjenesteområdet. Foretaket har definert fire overordnede fokusområder som skal bidra til å realisere eiers forventninger til tjenesteområdet:

1. Legge til rette for økt grad av brukermedvirkning
2. Øke andel saker som behandles automatisk
3. Effektivisere administrasjonen ytterligere
4. Utrede konsekvenser og muligheter for at rettigheten kan utløses uten behov for å søke

Legge til rette for økt grad av brukermedvirkning

Videreutvikling av eksisterende selvbetjeningsløsning fortsetter, samtidig som utviklingen i digital innsending skjer raskere enn tidligere antatt. Med dette som bakgrunn har foretaket lagt den faktiske utviklingen til grunn og etablert ny målsetning om digital innsendelsesgrad i perioden.

Øke andel saker som behandles automatisk og effektivisere administrasjonen ytterligere

Tiltak for å øke muligheten for automatisk saksbehandling pågår, men utviklingen går senere enn estimert. Det vurderes likevel som forsvarlig at ambisjonsnivået for budsjettet for 2022 videreføres på nivå med tidligere kommuniserte forventninger.

Pandemien forventes å gi et noe redusert refusjonsvolum i starten av 2022, for deretter gradvis bli normalisert ut over året.

Utrede konsekvenser og muligheter for at rettigheten utløses uten behov for å søke

Foretaket vil i perioden starte et utredningsarbeid som vil belyse mulighetene for, og konsekvensene av, at rettigheten for dekning av reiseutgifter til og fra offentlige godkjente behandlinger utløses uten behov for å søke.

Eier ba om forslag til gjennomføring av et slikt utredningsarbeid i forbindelse med foretaksmøtet i februar 2021. Utredningen er spilt inn som forslag til oppdragsdokument for 2022, og budsjettet reflekterer oppstart i 2022.

2.2 Økonomiske rammer og forutsetninger for 2022

Hovedpunkter

- Aktivitetsnivået forventes å gå i retning av en normalisering for reiser uten rekvisisjon med tanke på antall reiser det søkes refusjon for i løpet av 2022. Foretaket legger likevel til grunn en moderat reduksjon i aktivitet første halvdel av 2022
- Tiltak for å øke muligheten for automatisk saksbehandling pågår.
- Utfallet av vurderingene knyttet til oppstart av ny planleggings- og optimaliseringsløsning for pasientreiser vil ha budsjettmessige konsekvenser for 2022. Dette er det på nåværende tidspunkt ikke mulig å innarbeide i sin helhet.
- Gjennomføring av igangsatte og planlagte forbedrings- og effektiviseringstiltak i RMR-utredningen er viktige delmål for å nå de strategiske målene.
- Investeringer er innarbeidet i henhold til vedtatte utviklingsplaner for tjenestoområdene.

Driftsbudsjett 2022

Nedenfor vises en samlet oversikt over driftsbudsjettet for 2022. Den viser de økonomiske konsekvensene av de mål og aktiviteter som er planlagt for neste år, og tar utgangspunkt i den økonomiske stilling foretaket var i ved utgangen av 2021. For å vise utviklingen er budsjettinnspillene fra mars og september også tatt med i oversikten.

Tall i 1000 NOK	B 2021 (ØLP 2022-2025) fra				Δ Budsjett 2022 vs ØLP 2022	
	mars	Budsjett-estimat 2022 (september)	Budsjett 2022 korr. Sept.	Budsjett 2022 Deflatorjustert		
Tilskudd fra RHF	215 750	212 600	214 200	218 912	-1 550	-1 %
Andre inntekter					-	0 %
					-	0 %
Sum driftsinntekter	215 750	212 600	214 200	218 912	-1 550	-1 %
Varekostnad/-forbruk	1 600	1 600	1 600	1 633	-	0 %
Lønnskostnad	93 900	90 750	89 350	92 254	-4 550	-5 %
Ordinære avskrivninger	36 000	36 000	36 000	36 000	-	0 %
Nedskrivning					-	0 %
D/F av nasjonal teknologi	61 600	61 600	64 600	65 899	3 000	
Andre driftskostnader	23 150	23 150	23 150	23 626	-	0 %
Sum driftskostnader	216 250	213 100	214 700	219 412	-1 550	-1 %
Driftsresultat	-500	-500	-500	-500	-	0 %
Finansinntekt (+)	850	850	850	800	-	0 %
Finanskostnad (-)	-350	-350	-350	-300	-	0 %
Sum finansposter	500	500	500	500	-	0 %
Resultat	-	-	-	0	-	0 %

Kommentarer til driftsbudsjett

- Det er budsjettert med et resultat i balanse for 2022.
- Det er ikke tatt høyde for kostnadskonsekvenser, spesielt knyttet til systemkostnader, som vil følge av eventuelle regelendringer i forbindelse med anmodningsvedtak 615 og 616.
- NHN har de siste to årene fått direkte finansiering for å drifte og vedlikeholde helsenorge.no. Fra og med 2022 vil NHN fakturere foretaket for drift og vedlikehold av helsenorge.no tilsvarende 20% av fjorårets investeringer i den nasjonale helseportalen. Dette tilsvarer drift og vedlikeholdskostnader på 1,4 millioner kroner for helsenorge.no i 2022 og vil påvirke foretakets driftskostnader også i påfølgende år. Dette var kommentert som en usikkerhet/risiko i det foreløpige budsjettsinnspillet i september, men ikke inkludert i tallene som ble behandlet den gangen.
- Økte drifts- og vedlikeholdskostnader fra NHN foreslås dekkes innenfor tidligere kommuniserte ramme. Dette med bakgrunn i pågående pandemi hvor foretaket legger til grunn lavere aktivitet første halvdel 2022 enn signalisert i september.

Bemannings- og kompetanseutvikling 2022

Bemanningsutvikling Pasientreiser HF fra 2016 og til og med ØLP-perioden frem til 2025:

År	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Sum årsverk	232	192	157	147	137	133	125	124	122	120

Tallene inneholder ressurser som jobbet innenfor tjenesteområder reiser uten rekvisisjon ved pasientreisekontorene i 2016 og 2017. Underlaget er hentet fra årlig rapportering på kostnadsutvikling innenfor pasientreiseområdet.

Det vil være 117 faste ansatte (årsverk) i foretaket starten av 2022. Dette følger blant annet av omstillingsprosess gjennomført i 2021. Foretaket planlegger å håndtere perioder med høy aktivitet med midlertidige innleie av ressurser i reiser uten rekvisisjon.

Investeringsbudsjett 2022

Investeringsrammen for 2022 er 24,7 millioner kroner. Foreløpige prioriteringer vises i tabellen nedenfor. Planlagte investeringer er en forutsetning for å nå målene og realisere utviklingsløpene som er beskrevet ovenfor.

Investering	Budsjett
Løsninger til sluttbruker (helsenorge.no)	9 700 000
Fagsystemer reiser med rekvisisjon (Nissy/Trapeze, CTRL)	5 650 000
Fagsystemer reiser uten rekvisisjon (PRO)	6 750 000
Fellesløsninger/støttesystemer (Atom, Radar,++)	2 600 000
Sum investeringer	24 700 000

Kontantstrøm 2022

Det er samsvar mellom kontantstrøm fra driften og planer som er lagt for investering og finansiering i 2022.

Tall i 1000 NOK	B 2021	ØLP 2022	B2022	Δ B2022 vs ØLP2022	Δ B2022 vs B2021
Investering i bygg				-	0 %
Investering i IKT	-23 500	-23 500	-23 500	-	0 %
Investering i maskiner, utstyr, etc	-600	-600	-600	-	0 %
Salg av anleggsmidler				-	0 %
Investering i finansielle anleggsmidler				-	0 %
Kontantstrøm fra investeringer	-24 100	-24 100	-24 100	-	0 %
Langsiktige låneopptak				-	0 %
Avdragsbetaling	-11 900	-11 900	-11 900	-	0 %
Endring øvrige langsiktige forpliktelser			-30 000	-30 000	0 %
Øvrige finansieringsposter				-	0 %
Kontantstrøm fra finansiering	-11 900	-11 900	-41 900	-30 000	252 %
Total endring kontantstrøm	-3 000	-	-30 000		

Pasientreiser HF betaler tilbake beregnet overskuddslikviditet på 30,0 millioner til eier i desember 2021. Dette blir gjort som en forholdsmessig fordeling av tidligere innskudd fra eierne på totalt 111,0 millioner kroner.

2.3 Risikovurdering

Med unntak av usikkerheten knyttet til Covid 19-pandemien og ny planleggings- og optimeringsløsning er det ingen vesentlige endringer i risikovurderingen fra styresak 16-2021, ØLP 2022 til 2025. Hovedkonklusjonen er at det er lagt opp til et realistisk utviklingsløp. Formuesforvaltningen vurderes som betryggende og risikoen i perioden er akseptabel. Noen områder bør likevel ha spesiell oppmerksomhet:

Covid 19-pandemien har i vesentlig grad bidratt til reduksjon av reisevirksomhet for pasienter og brukere. Virusset og myndighetenes handlingsplaner for håndtering av pandemien har ført til økt bruk av elektroniske- og telefonkonsultasjoner som midlertidig erstatning for stedlige konsultasjoner. Etter hvert som samfunnet opplever en mer normalisert situasjon, forventes det at reiseaktiviteten tar seg opp igjen. Hvordan befolkningens økte bruk av teknologi til erstatning for blant annet fysiske konsultasjoner og endrede teknologiske preferanser kommer til å påvirke foretakets virksomhet, er uvisst. Pandemien kan tenkes å påvirke både behandlingsvalg samt bidra til økt bruk av teknologi, eksempelvis knyttet til andel digitale søknader for reiser uten rekvisisjon. Pandemien ser ut til å påvirke samfunnet og pasientreiser også i 2022.

❖ Reiser uten rekvisisjon

- Det midlertidige reduserte dokumentasjonskravet knyttet til dekning av tilleggsutgifter for bruk av egen bil som følge av Covid 19 påvirker utviklingen av andel saker som behandles

automatisk. Foretaket har startet dialog med helseforetakene med tanke på å vurdere dagens praksis på området opp mot tidligere praksis. I budsjettprosessen er ambisjonsnivået for automatiseringsgrad i 2022 på nåværende tidspunkt vurdert som i ØLP for perioden 2022 til 2025 (sak 16-2021). Det påpekes at tilgangen til elektronisk informasjon med tilstrekkelig kvalitet og oppdateringshastighet er utfordrende.

- Brukeratferd og postinngang har endret seg raskere enn antatt, hovedsakelig som følge av pandemien. Dette har ført til behov for mindre ressurser og lavere produksjonskostnader i 2021. Effektene av dette er innarbeidet i budsjett for 2022 og håndtert i forhold til behovet for kapasitet i de manuelle prosessene i 2022.
- Covid 19-situasjonen bidrar til vesentlig usikkerhet knyttet til volum, og i budsjett for 2022 er det tatt høyde for moderat lavere aktivitet 1. halvår av 2022 (sammenlignet med 2019 som er siste normalår).

❖ Reiser med rekvisisjon

- Ny planlegging- og optimaliseringsløsningen er i en kritisk fase. Budsjett for 2022 er innarbeidet med tilsvarende rammer som ble besluttet i 2021. Risikoen for tiltaket er vurdert som høy. Det er på nåværende tidspunkt ikke mulig å innarbeide eventuelle budsjettmessige konsekvenser for prosjektet.
- Følgende nye tiltak jf. RMR-utredningen er planlagt igangsatt i løpet av 2022:
 - Neste fase i selvbetjeningsløsningen (bestille)
 - Brukerstøtte – utrede behov
 - Helhetlig pasientforløp (integrasjoner EPJ)

Oppstart av ytterligere tiltak innenfor reiser med rekvisisjon vil tilpasses den økonomiske bæreevnen til foretaket.

3 Videre framdrift

- 9.12.2021: Oppdatert budsjett 2022 behandles i styremøte i Pasientreiser HF
- 10.12.2021: Endelig tilbakemelding fra eier

4 Administrerende direktørs anbefalinger

Foretaket har utarbeidet et driftsbudsjett som legger opp til et årsregnskap i balanse for eksisterende oppgaveportefølje og nye oppgaver for 2022.

Administrerende direktør vurderer fremlagte budsjett som realistisk, sett i forhold til foretakets målsetninger for 2022 med de risikoelementene som angitt i saken. Administrerende direktør anbefaler at styret godkjenner endelig budsjett for 2022.